

SØKNAD OM STATSBI DRAG OG FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 1945.

Det norske myrselskap har sendt Landbruksdepartementet denne søknad om statsbidrag for kommende budsjettermin:

Til

Landbruksdepartementet,
Oslo.

Det norske myrselskap søker herved ærbødigst om statsbidrag for budsjetterminen 1. juli 1945—30. juni 1946 stort

kr. 90.000,00.

Som bilag følger vedlagt:

1. Forslag til budsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1945.
2. Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og for spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for året 1945.
3. Det norske myrselskaps søknad om statsbidrag og budsjettforslag for kalenderåret 1944.
4. Det norske myrselskaps årsmelding og regnskap for kalenderåret 1943.

Om virksomheten hittil i 1944 kan meldes:

1. *Arbeidet for øket brenntorvproduksjon m. v.*

Våre brenntorvkonsulenter har også i år hatt hendene fulle av arbeid, selv om det, bortsett fra Nordland og Troms fylker, har vært færre nyplanlegginger enn de nærmest foregående år. Til gjengjeld har rettleiding og kontroll ved anleggene og assistanse med forskjellige anskaffelser krevd meget tid. Det er bygd noen få nye maskintorvanlegg også i år, men vanskelighetene med anskaffelser av forskjellig materiell er no så store at det ikke kan ventes noen nevneverdig utvikling av maskintorvproduksjonen ved nye anlegg, selv om torvmaskiner fremdeles kan skaffes. Konsulentarbeidet må derfor først og fremst ta sikte på å søke produksjonen så vel av maskintorv som stikktorv rasjonalisert mest mulig. På dette område er det arbeidsoppgaver nok.

Hva resultatet av årets brenntorvproduksjon angår kan opplyses at det for tiden utarbeides en fullstendig statistikk over årets produksjon. Så vidt vi har oversikt over spørsmålet for øyeblikket ser det ut som brenntorvproduksjonen er gått noe tilbake fra i fjor. Dette skyldes først og fremst mangel på arbeidskraft. Dessuten har værforholdene vært mindre gode i en rekke landsdeler. Det har også vært meget vanskelig om transportmidler, og enkelte anlegg

som av denne grunn ikke fikk levert fjorårets produksjon, har i sommer enten innstilt driften eller måttet redusere produksjonen da torvhus og lagere har vært opptatt. Hvis det kan skaffes transportmidler, vil denne fjorgamle torv komme til nytte i år.

Støtte av brenntorvdriften i form av nye lån av Torvlånefondet har også vært ytet i 1944 med i alt 2 anleggslån og 6 driftslån til et samlet beløp av kr. 1 600 000,00. De eldre lån til brenntorvdriften som ble bevilget i årene 1940—43, nemlig i alt 25 anleggslån og 72 driftslån til et samlet beløp av 1 090 220,00 kroner, er for en større del innfridd. M. a. o. har det i det store og hele gått bra når det gjelder den økonomiske side ved brenntorvdriften under krisen.

Hva torvbriketteringen angår så har denne vært forfulgt av særlige uhell. I fjor høst brente A/S Norske Brenntorvbriketters fabrikk i Elverum, og i august i år gikk A/S Torvbriketts fabrikk ved Aspedammen i Idd opp i flammer. Begge steder skyldtes brannen gnistdannelse og antendelse i tørketårnet. Ved fabrikkene i Elverum, hvor pulverlageret ble reddet ved første brann, gikk dette tapt ved en senere brann grunnet selvantendelse i torvpulveret. Det ser m. a. o. ut til at den store brannfare ved torvbriketteringen er en vesentlig ulempe ved metoden.

Når det gjelder spørsmålet om gjenoppbygging av brikettfabrikkene, så er det sannsynlig at fabrikkene i Elverum ikke blir gjenreist, da værtyperen synes å være særlig uheldig her. Selskapet har no gått i gang med maskintorvdrift, foreløbig med en maskin, men det er meningen å utvide til to maskiner neste år.

Fabrikkene ved Aspedammen er det derimot mulig vil bli oppbygd igjen. For bedre å kunne bedømme berettigelsen av å fortsette med torvbriketteringen har direktør Lø d d e s ø l nettopp foretatt en reise i Sverige for å sette seg inn i de erfaringer som er innvunnet ved de svenske fresetorv- og torvbriketteringsanlegg under krigen. Produksjonen ved A/B Svensk Torvförädlingens store brikettanlegg i Sösdala, som har kostet ca. 5 mill. kroner, utgjorde i 1943 ca. 21.000 tonn og i år ca. 22.000 tonn. Dette er ikke fullt 50 % av fabrikkens kapasitet. Fabrikkene i Sösdala er den eneste fabrikk for torvbrikettering som finnes i Sverige. Derimot har man flere fresetorvanlegg hvor torvpulveret brukes i fyringsanleggene direkte, eventuelt etter forutgående kunstig tørring. Hva retningslinjene for framtiden angår så synes interessene i første rekke å samle seg om fresetorvanlegg uten brikettering, da dette siste fordyrer produksjonen ganske meget. Ved riktig store anlegg er det ifølge svenskene, håp om at også brikettering vil kunne komme til å lønne seg, selv om de økonomiske resultater hittil ikke kan sies å være fullt ut tilfredsstillende.

Driften ved torvkullanleggene her hjemme har også vært hemmet på grunn av brann ved den ene fabrikkene (A/S Torvkulls anlegg i Väler). Brannen oppstod under tømning av den ene retorten. Fabrikkene er delvis utbedret, og det drives for tiden med

6 retorter hvorav 4 vognretorter. Myrselskapet ved assistent L ø m s l a n d har i høst foretatt driftskontroll ved fabrikken i likhet med den undersøkelse som ble utført ved I/S Torvkulls fabrikk i Sør-Odal forrige år (jfr. Medd. fra D. N. M. nr. 5, 1943).

Som tidligere år er det drevet et ganske omfattende opplysningsarbeid om brenntorv, bl. a. er det ved hovedkontoret besvart en masse henvendelser og skrivelser om forskjellige torvspørsmål. For øyeblikket er vi helt à jour med alle undersøkelser som vedkommer brenntorvdriften. Et viktig ledd i selskapets opplysningsarbeid er spredning av brosjyrer om brenntorvspørsmålet. Det er i år utsendt en ny brosjyre, «Om stikktorvdrift», utarbeidet av konsulent O s c. H o v d e.

Maskintorvproduksjonen ved myrselskapets torvanlegg på Gårdsmyra i Våler, som er bortforpaktet til herr Ole Rønning, utgjorde i 1944 ca. 4000 m³. Også her har mangel på arbeidskraft og dårlige værforhold hemmet produksjonen ganske sterkt.

2. Arbeidet for fremme av torvstrøproduksjonen m. v.

Det er stigende interesse for produksjon av torvstrø ved torvstrølag og små gårdsanlegg, noe som kanskje i første rekke skyldes at torvstrøfabrikkene ikke på langt nær har kunnet tilfredsstille behovet for torvstrø til gjødseløppsamling. Torvstrøfabrikkene har nemlig om mulig hatt enda vanskeligere for å skaffe seg den nødvendige arbeidskraft enn brenntorvanleggene. Behovet for torvstrø til industrielle formål har dessuten øket, særlig til framstilling av isolasjonsplater for bygningsindustrien. En av de fire fabrikker som var gått i gang med fabrikasjon av torvisolasjonsplater (Nabbetorp Kasse- Treuldfabrikk pr. Fredrikstad) brente ned siste vinter og har følgelig vært ute av produksjon i 1944. Det er enno ikke avgjort om fabrikkene vil bli oppført igjen.

H u m i n a l p r o d u k s j o n e n ved Lybekkmosen torvstrøfabrikk har i 1944 utgjort ca. 5900 baller. Som nevnt i forrige års budsjettforslag er det meningen å ombygge Nittedal torvstrøfabrikk til huminallproduksjon, men på grunn av vanskeligheter med materialanskaffelser o. l. er disse planer enno ikke utført.

Størrelsen av torvstrøproduksjonen ved myrselskapets fabrikk i Våler har i 1944 vært ca. 12.000 baller. Dette er ca. 2000 baller mindre enn i 1943. Årsaken til tilbakegangen er først og fremst dårlige tørkeforhold, særlig på forsommeren. Fabrikkene er fremdeles borforpaktet til Brødrene Olsrud, Våler.

3. Myrundersøkelser i dyrkingsøyemed m. v.

Det har i inneværende år ikke innløpet noen rekvisisjoner om undersøkelse av større felter angående dyrking eller beittekultivering. Derimot er det undersøkt og planlagt dyrket eller kultivert

til beite en rekke mindre myrer, vesentlig i Buskerud og Akershus fylker. Videre er det gitt veiledning i forbindelse med kanalisering og grøfting av tidligere dyrket myr, likesom spørsmål om kalking, gjødsling og midler mot frostska de på myr m. v. er blitt besvart.

At det for tiden melder seg forholdsvis få oppgaver når det gjelder nydyrking og beitekultivering av myr må tilskrives den sparsomme tilgang både på gjødsel og arbeidskraft. Så snart det inntre r en forandring i disse forhold kan en vente stigende interesse omkring disse spørsmål. I de senere år har det således vært stor interesse for beitedyrking, bl. a. i flere bygdealmenninger på Østlandet, og en må gå ut fra at mange av de utarbeidede dyrkingsplaner vil bli realisert så snart forholdene gjør det mulig.

4. Myrinventeringen.

På Vestlandet har det i sommer vært foretatt myrinventering i Møre og Romsdal fylke hvor myrene i Vestnes, Vatne og Skodje herreder er undersøkt. Inventeringen på Vestlandet er som tidligere utført av konsulent Osc. Hovde.

På Østlandet har inventeringen i sommer vært drevet på Hadeland. Her er myrene i Gran almenning undersøkt og likeledes myrene på Veståsen i Tingelstad og Brandbu almenninger. Myrene på Øståsen i de to sistnevnte almenninger ble undersøkt i fjor, og dermed er markarbeidet for de tre nevnte Hadelandsalmenninger ferdig. På Østlandet er inventeringen utført av sekretær Smith og assistent Lømsland.

Materialet fra myrinventeringen blir som vanlig bearbeidet i vinterhalvåret, og resultatene blir offentliggjort så snart de foreligger.

5. Forsøksvirksomheten.

Arbeidet ved forsøksstasjonen på Mæresmyra er fortsatt i omtrent samme utstrekning som foregående år. Foruten foredlingsarbeidet med engvekster har det i 1944 vært i alt 70 forsøksfelter, mot 72 felter i 1943. Det er fremdeles vanskelig å holde de spredte forsøk i gang i den utstrekning det er ønskelig, bl. a. på grunn av liten tilgang på arbeidskraft og fordi det er vanskelig å få gjødsel fram i rett tid om våren. Det er likevel blitt anlagt 4 nye felter, slik at det i år har vært i gang i alt 41 spredte forsøksfelter. Det tilsvarende tall for 1943 var 43 felter. For øvrig vises til forsøksleder Hagerups melding (bilag 2).

Budsjettet for 1945.

Ved oppstillingen av budsjettet for 1945 er det regnet med samme sluttsummer som for inneværende år. For enkelte poster er det imidlertid noen små forandringer.

Utgiftene ved hovedkontoret er således øket med kr.

1.000,00 sammenlignet med foregående år. Dette skyldes vesentlig et opptjent alderstillegg for sekretæren og økede reiseutgifter for torvkonsulentene på Vestlandet og i Nord-Norge. Ved torvskolen i Våler er utgiftene oppført kr. 500,00 lavere enn foregående år på grunn av reduserte utgifter i forbindelse med brenntorvdriften. Ved forsøksstasjonen på Mæresmyra er utgiftene redusert med kr. 500,00, vesentlig grunnet nedgang i såkalte «andre utgifter». Sluttsummen er kr. 140.000,00, altså den samme som i vårt foregående budsjettforslag.

Inntektene varierer lite sammenlignet med de tilsvarende poster for inneværende år. Det er stadig tilgang på nye medlemmer, hvorfor medlemskontingenten har kunnet forhøyes med kr. 500,00. I den annen retning trekker nedgang i annonseinntekter, en post som har måttet reduseres med et tilsvarende beløp p. g. a. at annonsenes størrelse er påbudt redusert. Selskapets samlede inntekter utgjør kr. 50.000,00. Det er budsjettet med tilsvarende statsbidrag som søkt om for inneværende år, nemlig kr. 90.000,00. De samlede inntekter blir derved kr. 140.000,00.

Det oppstilte budsjettforslag forutsetter et statsbidrag stort kr. 90.000,00, tilsvarende selskapets søknader om bidrag for årene 1942—44. Riktignok har søknadene om bevilgninger i de to siste år ikke vært imøtekommet helt ut, men myrselskapets styre kan ikke finne at det er forsvarlig under de noværende forhold å gå til innskrenkning på noen av selskapets arbeidsområder. Etter styrets mening burde heller virksomheten utvides, noe som er nærmere begrunnet i vår søknad om statsbidrag for inneværende år (bilag 3).

I 1943 og 1944 ble det således bevilget kr. 80.000,00 i statsbidrag, mens det som nevnt begge år var søkt om kr. 90.000,00. Av statsbidraget går kr. 30.000,00 til selskapets ordinære virksomhet, mens kr. 40.000,00 vedkommer arbeidet for øket brenntorvproduksjon. Til myrinventeringen er det søkt om kr. 20.000,00, men i de senere år bare bevilget kr. 10.000,00. Myrinventeringen har derfor vesentlig måttet innskrenkes til utfyllingsarbeide for torvkonsulenten på Vestlandet og et par av hovedkontorets funksjonærer. Det er klart at det på denne måte blir forholdsvis begrensede områder en kan rekke over.

At en under de noværende forhold ikke finner å kunne opprettholde myrinventeringen i den utstrekning som myrselskapet anser for ønskelig er for så vidt forståelig, da disse undersøkelser ikke i første omgang direkte tjener til å øke landets produksjon. Imidlertid vil en ikke unnlate å gjøre merksam på at myrinventeringen må betraktes som grunnlag for en framtidig rasjonell utnyttelse av våre myrer. Uten over-

sikt over hva vi har av myr i de forskjellige distrikter, deres beliggenhet og kvalitet m. v., vil en ikke kunne legge planer for den mest rasjonelle måte å utnytte myrene på enten den gjelder til dyrking, kulturbeite eller til forskjellig teknisk bruk. Derfor bør myrinventeringen, om mulig i forbindelse med en inventering også av våre jordreserver for øvrig, etter vår mening drives i en langt mer omfattende målestokk enn hittil så snart forholdene på noen måte gjør det mulig.

Når det gjelder arbeidet for økning av brenntorvproduksjonen, så bør dette fortsette i samme utstrekning som før. Selv om det som påpekt foran ikke blir satt i gang mange nye maskintorvanlegg for tiden, er det likevel arbeidsoppgaver nok for en utstrakt konsulentvirksomhet. Vi må nemlig regne med at det enno i noen år framover blir stort behov for innenlandsk brensel, selv om krigen slutter forholdsvis snart. En annen side av saken er at vi også bør søke å opprettholde størst mulig produksjon av maskintorv, selv om importert brensel vil kunne skaffes til noenlunde rimelige priser. Det er for tidlig å legge fram noen endelig plan for hvordan denne sak på beste måte kan ordnes under normale forhold, men myrselskapet står til enhver tid til tjeneste når det gjelder forberedelse av de mange problemer som vil melde sig i forbindelse med overgangen til fredsproduksjon. Stikktorvproduksjonen drives som bekjent heller ikke rasjonelt i store deler av vårt land, og på dette område er det også meget stort behov for veiledning. I denne forbindelse er det nok å nevne den jordødeleggelse som stadig foregår langs kysten på grunn av uforsvarlig brenntorvdrift. Et viktig ledd i å få ordnet opp i denne skadelige bruksmåten er å få plasert torvteigene på myrfelter hvor det kan stikkes torv uten å skade jordsmonnet. Det er naturlig at de offentlige eiendommer går foran her, og det er gledelig å konstatere at det fra Kirke departementet for flere prestegårder, særlig i Nord-Norge, er kommet henvendelse om assistanse netopp på dette felt.

Utenom myrinventeringen og arbeidet med brenntorvproduksjonen har myrselskapet en viktig oppgave når det gjelder produksjonen av torvstrø. Denne industri ligger for tiden nede på grunn av manglende arbeidshjelp, mens behovet for torvstrø er stadig stigende. Bl. a. forbereder Norges Statsbaner utbygging av fyllmasse med torvstrøbunter på større jernbanestrekninger for å komme bort fra de skadelige telehivninger. Som bekjent isolerer torvstrø godt mot tele. Ifølge baneinspektør F l e i s c h e r (Medd. fra D. N. M. nr. 4, 1943) kan det bli behov for ca. 240.000 «torvstrøbunter» årlig bare til dette ene formål, hvilket tilsvarer ca. 3/4 av våre torvstrøfabrikkers normale produksjon. Det må følgelig bygges flere torvstrøfabrikker. Ved siden av dette bør den såkalte hjemmeproduksjon av strø ved torvstrølag og på de enkelte gårder søkes utvidet. Behovet for strømidler til oppsamling av den flytende gjødsel må søkes dekket,

så ikke den verdifulleste del av husdyrgjødselen — lannet — går tapt.

Endelig har vi arbeidet for fremme av myr dyrkingen. Vesentlig på grunn av manglende arbeidshjelp og liten tilgang på kunstgjødsel har det vært dyrket lite myr i krigsårene. Disse forhold har innvirket på myrselskapets arbeid på dette område, bl. a. er antallet av spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter gått en del tilbake. Denne tilbakegang må snarest mulig innhentes, bl. a. ved å få satt i gang systematiske undersøkelser og forsøk over strukturforholdene og visse fysiske forhold ved myr dyrkingen. Slike forsøk er under forberedelse, og det er å håpe at det lykkes å komme i gang med et eller flere felter allerede fra våren av. I forbindelse med kultivering av de betydelige myrstrekninger som vi har i kystbygdene kan det bli nødvendig å opprette en egen forsøksfilial for myr dyrking, først og fremst i kystbygdene i Nord-Norge. Myrinventeringen i Vesterålen og Lofoten har vist at det her finnes så betydelige dyrkingsmuligheter at en forsøksfilial som utelukkende beskjeftiget seg med de mange spesialproblemer som her vil melde seg, ikke bare vil forsvare sin plass, men kan bli absolutt påkrevet.

Vi har ovenfor bare nevnt de viktigste formål som myrselskapet arbeider for. Under hver enkelt av de nevnte fire hovedoppgaver: myrinventeringen, brenntorvdriften, torvstrødriften og myr dyrkingen, er det imidlertid en rekke viktige spesialspørsmål som krever sin tid og sin mann, men som vi ikke kan komme inn på her. Det er sannsynlig at selskapets virksomhet vil komme til å endre karakter mer eller mindre når den egentlige krise er over, bl. a. vil sannsynligvis arbeidet for fremme av myr dyrkingen komme til å innta en mer fremtredende plass enn det gjør for tiden. Med den stab av funksjonærer som selskapet no har, vil det imidlertid på kort varsel lett kunne omlegge virksomheten i den antydde retning. M. a. o. mener vi at myrselskapet står godt rustet til å møte ganske allsidige krav som måtte bli stilt til det i årene framover.

Styret vil til slutt pointere hovedlinjen for myrselskapets arbeid: i størst mulig utstrekning å tjene samfunnsmessige interesser når det gjelder utnyttelsen av våre store unyttede myrvidder.

Framlagt og vedtatt på styremøte den 13. november 1944.

Det norske myrselskap.

Carl Løvenskiold
(sign.)

Aasulv Løddesøl
(sign.)

Bilag 1.

**Påregnet budsjett for Det norske myrselskap
for kalenderåret 1945.**

Utgifter:

A. Hovedkontoret.

1. Lønninger	kr. 22.275,00	
2. Torvteknisk konsulent	» 6.220,00	
3. Myrundersøkelser i lavlandet	» 6.500,00	
4. Myrundersøkelser i høyfjellet	» 1.000,00	
5. Bidrag til Trøndelag Myrselskap	» 1.800,00	
6. Møter	» 500,00	
7. Tidsskriftet	» 2.500,00	
8. Kontorutgifter og revisjon	» 7.000,00	
9. Bibliotek og trykksaker	» 300,00	
10. Analyser	» 700,00	
11. Depotavgift	» 300,00	
12. Myrinventeringen (2 arbeidslag)	» 20.000,00	
13. Torvkonsulenter for Nord-Norge og Vestlandet (lønn og reiseutgifter)	» 17.000,00	
14. Diverse utgifter vedkommende brenn- torvdriften (skjønnsmessig)	» 1.905,00	
	kr. 88.000,00	

B. Torvskolen i Våler.

15. Grunnavgift, assurance og vedlikehold m. v.	» 3.000,00
--	------------

C. Forsøksstasjonen på Mæresmyra.

16. Funksjonærlønninger	kr. 16.100,00	
17. Driftsutgifter	» 29.200,00	
18. Andre utgifter	» 2.800,00	
19. Forsøksmelding	» 900,00	
	» 49.000,00	

Tilsammen kr. 140.000,00

Inntekter:

1. Medlemskontingent	kr.	3.500,00
2. Renter av legater og bankinnskott til fri disposisjon	»	15.500,00
3. Renter av legater til fremme av myr dyrkingen ..	»	3.000,00
4. Inntekter av tidsskriftet	»	2.000,00
5. Inntekter ved torvskolen i Våler (forpaktning-avgifter m. v.)	»	8.500,00
6. Inntekter ved forsøksstasjonen på Mæresmyra	»	12.500,00
7. Husleie på Mæresmyra	»	1.000,00
8. Distriktsbidrag og private bidrag	»	2.500,00
9. Refusjon av utgifter vedkommende myrundersøkelser	»	1.500,00
10. Statsbidrag	»	90.000,00

Tilsammen kr. 140.000,00

Bilag 2.

Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for året 1945.

Driftsutgifter:

1. Forsøksdrift m. v.	kr.	19.500,00
2. Analyser	»	500,00
3. Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter	»	3.000,00
4. Assuranse, kontorhold, avgifter og litteratur m. v.	»	3.000,00
5. Vedlikeholdsutgifter	»	2.500,00
6. Reiseutgifter for forsøksleder og assistent	»	700,00
		kr. 29.200,00

Andre utgifter:

1. Nydyrking og grunnforbedringer	kr.	2.000,00
2. Maskiner og redskaper	»	800,00
		» 2.800,00

Tilsammen kr. 32.000,00

Inntekter ved forsøksstasjonen .....

---

kr. 12.500,00

Merknader til forslaget.

Driftsutgifter:

- Post 1, 2, 3 og 6 er oppført uforandret fra forrige år.
- Post 4. er øket med kr. 800,00, idet vi har regnet med noe ekstrahjelp ved regningsarbeidet i vinterhalvåret, dessuten til litt innredningsarbeid på det ene kontor.
- Post 5. er øket med kr. 500,00. Vi regner med at det kommende år må bli høve til å få utført høyst nødvendige vedlikeholdsarbeider av forsøksstasjonens hus og bestyrerboligen.

Andre utgifter:

- Post 1. er øket med kr. 500,00. Arbeidet med utbedring av eldre grøftesystemer er forutsetningen skal fortsette. Likeså må utføres en del utdyping av eldre kanaler, og i tilfelle bedre tilgang på arbeidshjelp også oppdyrking av et mosemyrfelt.
- Post 2. Av redskaper tenkes kjøpt langvogn og bikkvogn samt høyrive.

Forsøkene m. v. i 1944.

Ved forsøksstasjonen har vi i 1944 hatt følgende forsøk:

1. Sortforsøk: 4 i eng, 3 i neper, 2 i poteter og 1 i hver av følgende vekster: bygg, havre, haustrug, vårrug, hodekål, blomkål, rødbeter og gulrot, i alt 17 stk.
2. Såtidforsøk: 2 i bygg, 1 i havre, 1 i vårkveite og 1 i poteter, i alt 5 stk.
3. Gjødslingsforsøk: 13 i eng, 10 i korn, 1 i potet og 2 i neper, i alt 26 stk.
4. Kalking og jordforbedring: 3 kombinerte kalking- og gjødslingsfelt, 4 kalkfelt, 1 komb. sand- og kalkfelt og 1 leir- og sandfelt, i alt 9 stk.
5. Frøavl: 4 felt.
6. Grøfteforsøk: 1 felt på mosemyr.
7. Driftsomløpsfelt: 3 på grasmyr, 2 på mosemyr, i alt 5 stk.
8. Ulike tynningstider for neper: 1 felt.
9. Slåttetidforsøk: 1 felt med overgjødning med salpeter etter første slått.
10. Beiteforsøk: 1 grøftefelt og 1 dyrkingsfelt, i alt 2 stk.
11. Foredling av engvekster: Det drives vesentlig med timotei, og engsvingel, rødsvingel og engrapp i liten utstrekning. Utflytning av timoteityper til reservat fortsetter.

Ved forsøksstasjonen har det vært 70 forsøksfelter, dertil foredlingsarbeidet med engvekster.

Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter.

Vedføyde tabell viser hva slags forsøk som er anlagt, forsøkssted og feltstyrer. Likesom året før har det vært vanskelig å holde de

spredte forsøk i gang. Arbeidshjelp og vansker med å få gjødsla fram i rett tid har vært hindringer.

Av felter som har gått ut skal nevnes gjødslings- og engfrøfelt hos P. Tetlie, Verrabotn. Av nye er lagt 3 gjødslingsfelter på Aslefetmyra i Flesberg og 1 forsøk med koppersulfat på Såseggmyra i Sparbu. I alt har vært i gang 41 spredte forsøksfelter.

Diverse.

Arbeid med utbedring av eldre grøftesystemer har fortsatt i sommer. Til dato er utbedret ca. 1600 m grøft. Arealet, som er grøftet, er ca. 24 dekar. Dette ble nydyrket og grøfta for 25 år siden (1919). En del var atlagt med teglrør, men største arealet med torv. Rørene var delvis gått igjen av finsand og rust, så vassledninga ble dårlig. Torvgrøftene var i ganske bra forfatning, men var delvis skadd av jordrotter. Myra var sunket, så grøftene ble grunne. Grøftene ble no gjort dypere og lagt att med rør over det hele.

Materialer til større vedlikeholdsarbeider ved forsøksstasjonen har det ikke vært mulig å få fatt i.

Reiser er foretatt for inspeksjon av felt i Røra og Sparbu. Like-så er foretatt reise til Hattfjelldal og Fiplingdal for planlegging av dyrkingsfelt. Det er meningen i høst å se nærmere på anlegg av et felt på Aursjømyra i Verran, Nord-Trøndelag.

Ved forsøksstasjonen har vi hatt omvising for elevene ved Mære og Finsås landbruksskoler og for en del bønder fra Korgen herad på Helgeland.

Vi har som før ved forsøksstasjonen utført temperatur- og nedbørsmålinger samt bestemmelser av tørrstoffinnholdet i poteter og neper.

Arsmeldingen for 1943 kommer med dette innhold:

1. Ymse forsøk med neper (av Hans Hagerup):
  - a. Såtidsforsøk med neper.
  - b. Ulike tynningsavstand til neper.
  - c. Forsøk med dyrking av neper på rygg (drill) og flat åker på myrjord.
2. Resultat frå spreidde felter (av Hans Hagerup):
  - a. Grøfteforsøk på Smøla.
  - b. Grøfteforsøk på Fuglemyrane i Målselv, Troms fylke.

Mære, 12. september 1944.

Hans Hagerup

(sign.)

myrkon-sulent og forsøksleder.

Oversikt over spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter i 1944.

Forsøkssted	Sand- og kalk- felt	Gjøds- lings- felt	Eng- frø- felt	Grøf- tefelt	Andre for- søk	Sum	Feltstyrer
<i>Nordland fylke:</i>							
Andenes	1	1				2	B. Nilsen
Bardal	1	3	1			5	A. Lindseth
<i>Nord-Trøndelag fylke:</i>							
Aursjømyr, Verran					1	1	P. Tetlie
Kolvereid	1			1		2	A. Bjelland
Revolten, Skogn	1	3				4	P. Holan
Lennsmyra, Røra				1		1	Forsøksst.
Østeråsmyra, Spanbu		1				1	Forsøksst.
Såsegmyra, Henning					1	1	E. Giskås
<i>Sør-Trøndelag fylke:</i>							
Kverva, Frøya		1	1			2	J. Volden
Måmyr, Roan	1	1		2		4	A. Momyr
Reitstøa, Alen			1			1	J. Basmo
<i>Hedmark fylke:</i>							
Vangrøftdalen, Os		1			3	4	N. Utheim
—»—		1				1	A. Ryen
Bubakk, Tynset		1				1	L. Moen
Astridkjølen, Elverum	1	1	1		1	4	A. Kløvstad
<i>Buskerud fylke:</i>							
Aslefetmyra	1	3			2	6	K. Lie
<i>Telemark fylke:</i>							
Nissedal					1	1	A. J. Vå
Sum	7	17	4	4	9	41	